

Meld. St. 13- Klimaplan for 2021- 2030

UN Global Compact Norge, FNs organisasjon for bærekraftig næringsliv, takker for mulighet til å delta i høring om klimaplan for 2021-2030.

UN Global Compact Norge mener det er gledelig at regjeringen legger frem en helhetlig og langsiktig plan som tar sikte på å redusere utslipp frem mot 2030 i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål. Ambisiøse mål krever tiltak. Tiltak som gir svar på hvordan vi over tid kan redusere utslipp, opprettholde et velfungerende næringsliv og tilby velferd til befolkningen. UN Global Compact Norge ønsker derfor å komme med noen konkrete anbefalinger vi mener bør vurderes. Vi ber komiteen ta følgende forslag til etterretning.

1. Et velorganisert forlik mellom staten, næringslivet og arbeidstakerorganisasjonene

For å kunne sørge for en mest mulig omfattende og helhetlig omstilling, må vi vite hvor vi skal, hvem som bidrar og hvordan. [En analyse gjennomført av BCG og NHO](#) måler Norges konkurransedyktighet i den grønne omstillingen. Ifølge analysen scorer Danmark, Tyskland og Sverige bedre enn Norge på faktorer som blant annet marked og kapital, politisk rammeverk og støtteordninger, samt teknologi og innovasjon. Staten og næringslivet bør sammen sette en retning og nasjonale prioriteringer, og aktivt støtte disse verdikjedene og teknologiene, samt følge opp med studie- og forskningsmidler for å drive innovasjonen.

Forslag til merknader: Komiteen ber regjeringen om å ta initiativ til et bredt forlik mellom staten, næringslivet og arbeidsgiverorganisasjonene for å gjøre nødvendige prioriteringer og sammen sette en kurs for å nå de nasjonale klimamålene.

2. Flere sektoravtaler som klimaavtalen med landbruket

Klimaforliket inngått mellom staten og landbruket er et positivt eksempel til etterfølgelse i flere sektorer. Flere sektoravtaler mellom spesifikke næringer og myndighetene kan drive utviklingen fremover fortere, slik flere aktører, som eksempelvis [Eksportkreditt](#) tar til orde for. Storbritannia har til sammenligning ti slike sektoravtaler. [Rederiforbundet har tatt til orde](#) for å etablere en nasjonal sektoravtale mellom næringsliv på land og til havs, sammen med myndigheter, virkemiddelapparat, forskningsmiljøer og øvrige deler av klyngen som sikrer at vi bygger opp industri, kompetanse, arbeidsplasser og eksporterbar teknologi for havvind. [Britene har eksempelvis etablert en liknende avtale innen havvind.](#)

Forslag til merknader: Komiteen ber regjeringen om å ta initiativ til sektoravtaler med næringslivet for å gjøre nødvendige prioriteringer og sette felles retning innen sektorer slik klimaavtalen med landbruket er et eksempel på.

3. Behov for kraftig mobilisering av bærekraftig finans for å følge opp Klimaplanen

Utgangspunktet for EUs arbeid med bærekraftig finans er at det er behov for både (1) regulering og standardisering (EUs taksonomi) og for (2) mobilisering av mye mer bærekraftig og grønn finans ([«EU Green Deal Investment Plan»](#)). Ifølge EU vil det være behov for [2600 milliarder i investeringer per år fram mot 2030](#) for å nå energi- og klimamålene til EU. [Beregninger SSB har gjort for regjeringen viser at å kutte de norske klimautslippene i ikke-kvotepliktig sektor vil kunne koste bedrifter og norske husholdninger mellom 7,6 og 8 milliarder kroner](#) innen 2030. FN på sin side anslår at det finnes forretningsmuligheter knyttet til [bærekraftsmålene i en størrelsesorden 12 000 milliarder](#).

Den norske Klimaplanen legger i motsetning til EUs Green Deal ikke fram en helhetlig investeringsplan, men har i stor grad fokus på EUs taksonomi. Mens EU lover 10.000 milliarder kroner, har president Biden nå foreslått 20.000 milliarder i grønne og bærekraftige investeringer i USA. Den norske Klimaplanen vil bli betydelig styrket ved å følge opp med en helhetlig investeringsplan fram mot 2030. Dette vil bidra betydelig til å muliggjøre en langsiktig planlegging av hvordan det grønne skiftet skal finansieres i Norge.

a) En nasjonal investeringsplan for bærekraftig finans

For å tenke langsiktig rundt sektorer, utfordringer og muligheter som det grønne og bærekraftig skiftet bringer med seg, kan utviklingen av en helhetlig finansieringsplan for Klimaplanen styrke denne betraktelig. Norge bør derfor vurdere å etablere en nasjonal investeringsplan for bærekraftig finans, som tør å sette langsiktig retning utover det enkelte statsbudsjett og har med flere nyvinninger når det gjelder mobiliseringsmekanismer slik en rekke land allerede har gjort.

Eksempelvis har Storbritannia etablert et [grønt finansinitiativ med en nasjonal strategi](#), et offentlig [institutt for grønn finans](#), grønn investeringsbank og grønne finanspartnerland (for eks. samarbeidet med Kina gjennom [UK-China Green Finance Institute](#)). Et tilsvarende initiativ, som setter retning for hele virkemiddelapparatet og privat-offentlig samarbeid i Norge, kan bidra til effektivt løft for å akselerere det grønne skiftet også her. I tillegg til å tenke på «grønn» finans, virker det nærliggende å ha et særlig fokus på de «blå» (maritime) næringene i norsk kontekst.

Forslag til merknader: Komiteen ber regjeringen ta initiativ til å etablere en langsiktig nasjonal investeringsplan og et nasjonalt initiativ for bærekraftig finans fram mot 2030.

b) Rammeverk for grønne statsobligasjoner

Et konkret verktøy for å innhente investeringer til grønne løsninger er [grønne statsobligasjoner slik 16 land inkludert Sverige, Storbritannia og 7 EU-medlemsstater](#) allerede har utstedt. Disse obligasjonene er lån med hensikt å finansiere miljørettede formål, som eksempelvis alternativer til fossildreven transport eller energiproduksjon. EU har utviklet egne [standarder for grønne statsobligasjoner](#) og ser på dette som et viktig verktøy for å finansiere det grønne skiftet. Disse kan legges til grunn for en norsk utgave. [Den svenske modellen for grønne statsobligasjoner](#) legger til grunn at pengene som lånes, kobles til utgifter i statsbudsjettet, som igjen kan brukes å oppfylle svenske miljø- og klimamål. Svenskene har valgt ut områdene klimainvesteringer, hav og vann, biologisk mangfold og jernbanevedlikehold. Det norske forskningsinstituttet Cicero er i dag verdens største leverandør av uavhengige vurderinger av grønne obligasjoner. De fungerer som ekstern gransker av obligasjonen og klassifiserer den som “mørkt grønn”, det høyeste nivået innenfor Ciceros rammeverk.

Forslag til merknader: Komiteen ber regjeringen ta initiativ til å utrede et rammeverk for grønne statsobligasjoner. Statsobligasjonen kan ha som mål å finansiere miljørettede formål, som eksempelvis alternativer til fossildreven transport eller energiproduksjon.

c) CO2-avgift: Grønn skattevridning og/eller insentivordninger

Vi noterer oss at regjeringen foreslår å bruke den økte inntekten som følge av den foreslåtte høyere CO2-avgiften, til å redusere skatt for næringslivet på andre områder. Vi ber komiteen vurdere om det ikke vil være formålstjenlig å stille krav til at disse skatteuttene også stimulerer til det grønne skiftet og fremtidens næringsliv. Et annet alternativ er å bruke hele eller deler av den økte inntekten til insentivordninger for det grønne skiftet. Et eksempel på dette kan være å etablere et CO2-fond for næringslivet til å stimulere reduserte klimautslipp i transportsektoren. Imidlertid kan et slikt fond også stå på egne bein, uavhengig av CO2-avgiften.

d) CO2-fond for næringslivet etter modell av NOx-fondet.

NOx-fondet, som er stiftet og eid av 15 næringslivsorganisasjoner kan benyttes som modell også i CO2-sammenheng. Det grønne skiftet vil koste, og inntektene fra den økte CO2-avgiften kan være en del av finansieringen som kreves. NOx-fondet har vært gunstig for bedrifter, samtidig som det har bidratt til å kutte utslipp i storskala. Det kan derfor tas initiativ til å opprette et CO2-fond etter modell fra NOx-fondet, der virksomheter som slutter seg til avtalen oppnår betalingsfritak til staten, mot at de heller innbetaler til fondet, [slik NHO har tatt til orde for](#) (s.57). Innbetalte midler går tilbake til næringslivet ved at tilsluttede virksomheter kan søke om støtte til CO2 reduserende tiltak.

Forslag til merknader: Komiteen ber regjeringen vurdere opprettelsen av et CO2-fond etter modell fra NOx-fondet, der innbetalte midler går tilbake til næringslivet ved at tilsluttede virksomheter kan søke om støtte til CO2 reduserende tiltak.

OM UN GLOBAL COMPACT

UN Global Compact er FNs organisasjon for bærekraftig næringsliv og verdens største bedriftsinitiativ for bærekraft med 12.000 medlemsbedrifter. Norgeskontoret til UN Global Compact åpnet i 2019 og er det største bedriftsinitiativet for bærekraft i Norge med over 260 innmeldte medlemmer. I dag er 20 av de 40 største selskapene i Norge medlemmer i tillegg til aktører som NBIM, NHO og Innovasjon Norge og mange små og mellomstore bedrifter. Wenche Grønbrekk fra Cermaq er styreleder og Kim N. Gabrielli er direktør for sekretariatet i UN Global Compact Norge.

Mer info på: www.globalcompact.no

For spørsmål og henvendelser, ta kontakt med vår politiske rådgiver Christian Carli på telefon 410 74 532 eller mail christian.carli@globalcompact.no.

Med vennlig hilsen

Administrerende direktør
UN Global Compact Norge